

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja

a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kladóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A lókereskedelemről és az ennél előforduló csalásokról.*

Azokkal a hamisításokkal, a melyekkel a lovat fiatalbakknak tüntetik föl, szoros kapcsolatban állnak azok, melyek a ló vérmérsékletének megváltoztatására irányulnak, a melyeknél arról van szó, hogy az öreg, lusta lovat fiatalnak, élénknek és bátornak mutassák be.

Ide tartozik elsősorban az ügynerezett cigánytűz. Minden parasztember tudja, hogy a cigányok által a vásárra hajtott lovak élénkek és tüzesek, alig kerülnek azonban a vevő istállójába, elernyedten állnak a jászol előtt, lábuk alig bírja őket. A legközönségesebb módszer abban áll, hogy a cigány ily lovat közvetlenül a vásár előtt a legkiméletlenebb módon veri, azután ráülve a vásárra vágat. Ez a bánásmód azt eredményezi, hogy a ló egy órai időtartamra felriasztva nyugtalan és élénk lesz. Ezenkívül pálinkát és egyéb izgató folyadékot is itatnak a lóval, minek következtében a legagyonyhajsoltabb gebe is tüzes csikóvá válik.

A «cigány-nyereg»-nek a rendes nyeregtől valamivel eltérő a berendezése.

Belsejében ugyanis finom éles szögak vannak alkalmazva, melyeket a lovas térdeivel a ló testébe szorít. A cigány mindég felhívja a vevő figyelmét, hogy lova sarkantyú és ostor nélkül is milyen élénk és mozgékony, azt persze nem mondja meg, hogy lovának élénksége a nyeregben levő szegeknek tulajdonítandó.

A kitanult lócsiszár csodaszere azonban a bors, ezért mondja is: «Lovaimnak élénksége szájamban van!» Úgy ő maga, mint lovásza is állandóan néhány borsszemet hordanak maguknál, melyeket kellő pillanatban szájukba véve szétrágnak. Ha már most a lovat elő kell vezetni, a szétrágott borsból ujjára vesz egy csekély mennyiséget s azt ügyesen a ló végbélnyílásába hozza. A hatás óriási: a szűkállású ló szabadon és jól jár, a csuszott far egyenes, a lusta ló tüzes, az ügyetlen gebe könnyű járású és a legbutább állat okos, figyelmes kinézésű lesz és a mi a földolog, minden ló magasan tartja a farkát.

* A Hans Gross-féle «Handbuch für Untersuchungsrichter» című mű nyomán. (Előző közleményt lásd a 31. számban.)

Ha tehát egy vevő arról panaszkodik, hogy lova a vásáron remek, elegáns állat, élénk és előkelő járású ló volt, most azonban lekonyult fejjel, petybűdten áll az istállóban, úgy csak ismételtessük a borssal való manipulációt: a vevő csodálkozni fog, hogy lova hogyan változik ismét olyan élénk állattá, a milyen a vásáron volt. Azt, hogy bors alkalmaztatott, azonnal észrevehetjük, mert a ló ilyenkor folyton trágyázní akar és farkával különös reszkető mozdulatokat tesz.

Kérdés, csalás-e az, ha a lovakat arra szoktatják, hogy arzént egyenek. Tény, hogy az állatok ennek következtében frissek, élénkek és rendkívül fényesek lesznek, bőrük feszül és az egész állat jól tápláltnak látszik és gömbölyű. Ellenben hamar elhasználódnak, betegségek iránt fogékonyak, az orvosság nem fog rájuk és hamar elpusztulnak, ha az arzén-etetés abban marad. Ha tehát valaki lovait akár meggyőződésből, akár üzleti okokból arzénnel etette, úgy köteles azt a vevőnek megmondani, hogy az ismerje a fent leírt jó tulajdonságok okozóját és hogy tudja, miként kell a lóval bánni, ha azt mégis megveszi.

3. A festés stb.

A lovak festése különböző célt szolgálhat. A lótolvajok nyulnak mindenekelőtt ehhez az eszközhöz, hogy a lopott lovat még régi gazdája se ismerje fel. A használatos szerekhez tartozik elsősorban a pokolköldat, másodsorban ólomtartalmu kenőcsök. Természetes, hogy még a legjobb mesterséges festés is legfeljebb 1/2 évig tart (a következő tavaszi vagy őszi vedlésig) úgy, hogy azután a hibák ismét előtűnnek.

Előszeretettel alkalmazzák a lócsiszárok a festést akkor, ha lovon öröklött jelek, t. i. fehér foltok láthatók. Ezek mindég rosszat jelentenek. A nyereg belyén levők gyakori nyeregtörésre mutatnak, ezekből arra lehet következtetni, hogy a ló sokat járt már és pedig kiméletlen és ügyetlen lovassal nyereg alatt. A mellen és a váll táján levő ily fehér foltok pedig arra engednek következtetni, hogy a ló sokat húzta az igát. Ha a bordák tájékán látunk fehér foltokat, arra kell gondolnunk, hogy ezek alkalmasint marószerekkel történt bedörzsölés által jöttek létre, mit rendszeren tüdőgyulladásoknál és hasonló bajoknál szokták alkalmazni,

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

és a többi hangszereket általánosan
elismerett legjobb gyártm. szállít.
ca. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest,
II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 8. — Régi hangszerek javi-
tása, vétele és becsapása. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

a ló lélegzőszerveiben tehát nem igen lehet már bizni.

Ha tehát a lócsiszár ilyen szerzett jeleket eltávolít, lényegesen emeli a ló értékét, különösen akkor, ha egy ilyen jel olyan hibára mutat, mely másképen nem igen fedezhető fel.

Öreg, sötét színű lovaknál gyakran előfordul, hogy a lovat hosszú, fehér szőrszálak borítják. Ezeket a fehér szőröket a festékanyag sokkal jobban fogja, mint a rendes szőrt. Ilyen esetben elegendő, ha a szőrzetnek szappannal, áberrrel vagy luggal történt zsirtalanítása után a lovat zölddiónéhfőzettel megmossák. Ha ezt bármily ok miatt nem lehetne alkalmazni, akkor ezeket az előrehaladott korra emlékeztető bosszú szőröket egyenkint kihúzzák.

Biztos jele az egészséges lónak, ha tavasszal és ősszel gyorsan és egyformán vedlik. Ha a ló nem vedlik egyformán, akkor különböző szerekkel a lócsiszár ezen a bajon is segít ugyan, de egyúttal az állatot még betegébbé teszi.

4. Hibák eltüntetése.

Az egészséges lónak a szája nedves és a zabla alatt habzó. Ha ez nincs így, akkor segít a szappan, bors vagy dohány, mely szereket a lócsiszár az elővezetés előtt a ló szájába dug.

A keményszájú ló szájszögleteibe éles üvegszilánkokat raknak úgy, hogy most már a legesekélyebb szársegitésnek enged. Ha a ló abban a súlyos hibában szenved, hogy karórágó, akkor a lócsiszár megkopogtatja a ló metszőfogait, vagy a fogak közé kis faékeket ver. Ezáltal a fogak annyira érzékenyek lesznek, hogy a ló rossz szokásaival legalább rövid időre felhagy.

Ha a ló egyik szemén vak, anélkül, hogy a szem nagyon eltorzult volna, akkor ezt a szemet a homlok-szíjra erősített saját vagy hamis üstökkel úgy elfödik, hogy a vakaságot könnyen nem veszik észre; már előfordult az is, hogy üvegszemet raktak a vak szem helyére.

Lógós fülek a legszebb lovat gyalázatosan elcsúfítják. Természetes, hogy a kitanult lócsiszár ezen a bajon is tud segíteni. És pedig vagy egy külön erre a célra összeállított homlok-szija által, mely lószórhurkokkal ellátva a fület felállítja, vagy pedig műtéttel segítenek a ló baján.

5. Betegségek eltüntetése.

Említettük már, hogy beteg lovakat nem éppen akkor fogják a vevő elé állítani, ha a betegség a legjobban észrevehető. (Kehes lovakat nem etetés után, butacsírás lovakat nem napfényben stb.) Hátramarad tehát még a betegségeknek a leplezése. Ez olyan eladásoknál, melyeknél a ló istállóból-istállóba megy, nem igen történhet meg, mert többnyire olyan hibákról van szó,

melyekért úgylis szavatolni kell. Annál többször fordul ez azonban elő olyan esetekben, a mikor a vevő olesón vett szép paripát.

Az ezirányú leggyakoribb műveletekhez tartozik a czomb- és patabénulások leplezése, mit a lónak helyes «felpaprikázása» által, ostor, sarkantyú és éles kantározás által, különösen puha talajon (homok vagy gyepe) rövid időre sikerül is úgy, hogy a vevő egy értéktelen állatot drága pénzben vásárolt meg.

Még veszélyesebb a lovaknak úgynevezett értéktelenítése.

A ló patája t. i. komplikált szerkezete és az erős igénybevétel által igen gyakori, fájdalmas és többnyire gyógyíthatatlan betegségnek van kitéve, melyek a lovat hamarosan hasznavehetetlenné teszik. Történik ez pedig kevésbé a pata alakjának megváltozása, mint inkább az által, hogy a pata annyira fájdalmas lesz, hogy a ló nem tud rálépni. A pata csak érzékideggekkel van ellátva, mozgásidegei nincsenek. A lócsiszárok tehát átvágják az érzékidegszálakat, miáltal a betegség tünetei elmúltak ugyan, a ló t. i. nem érez fájdalmat, ha a patára lép, de maga a betegség természetesen megmaradt és tovább fejlődik míg a ló teljesen hasznavehetetlenné nem lesz.

Ezt a csalást úgy lehet kideríteni, hogy meggyőződünk arról, érez-e a ló egráltalan fájdalmakat (p. o. tűszúrásoknál). Ha ezeket nem érz, akkor bizonyára érzék-telenítve lett.

Sokszor alkalmazzák a «nyelvegetés»-t is. Senki sem vesz szívesen lógós nyelvű lovat, mert ez nemcsak elcsúfítja a lovat, de tüdő- vagy agybetegségekre is enged következtetni. Hogy a nyelvkiilógatást néhány napra megakadályozzák, egy tüzes vassal égetik a nyelvet.

Igen veszélyesek az orrfolyások megszüntetését célzó csalások, mert az orrfolyások sokszor a legaggályosabb megbetegedések tünetei. Erős hurut, tüdőtagulás sőt a takonykór is rendszeren orrfolyással jár és az által is ismerhető fel. Tudja ezt minden laikus és nem is vesz olyan lovat, melynek az orrából váladék folyik, mert ha az orrfolyás aggálytalan volna, bizonyára nem akarnának éppen akkor a lovon túladni.

Hogy tehát az orrfolyást megakadályozzák, egy kis csomó vattát tolnak az orrsatornába, miáltal a váladék kifolyását egy bizonyos ideig megszüntetik. Természetes, hogy ez csak rövid időre megy és csak akkor, ha a váladék csak az egyik orrnyílásból folyik, mert a ló csak orrán át lélegzik, és megfulladna, ha mindkét orrsatornát betömik.

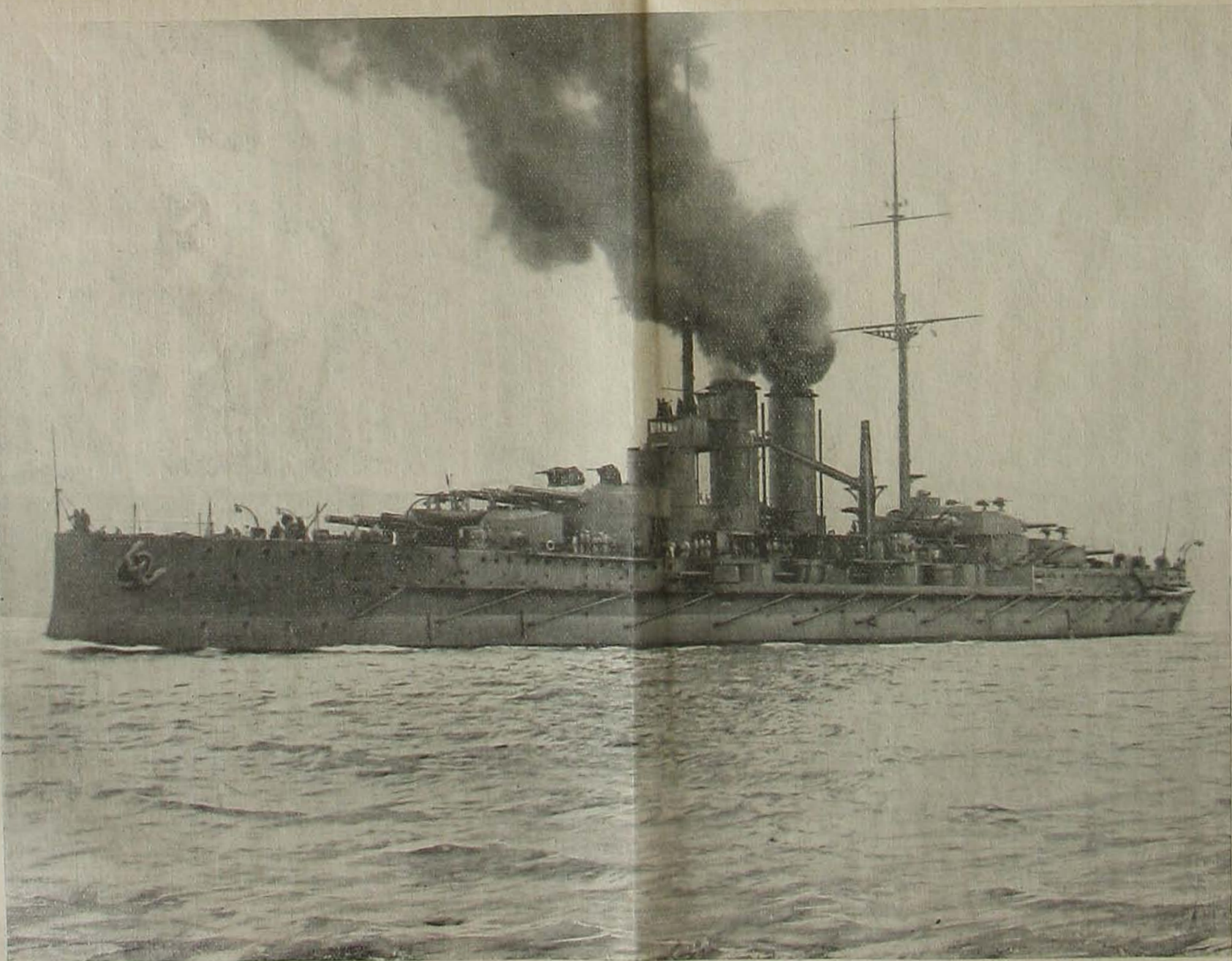
Eltekintve az anyági kártól, melyet a vevő ezen csalás következtében szenved, igen veszélyes művelet ez a betegségek pl. a takonykór ragályos voltára való tekintettel is, mert a betegség eltorzítása által sok más ló is elpusztulhat.

Ha fáj a feje

ne tévóvazzék, hanem
használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. Postai szállítás.

A mi flottánk. — A Vermont, United States dreadnought.

A takonykor stb. ragályos volta által veszélyes, a dühös hntacsira ellenben azért, hogy egy ilyen betegségben szenvedő által a roham hirtelen kitörésekor emberekben is kárt tehet, különösen akkor, ha a betegségről nem volt tudomásunk.

A butacsírás lovak olyan helyen, melynek érintését más lovak nem tűrik, sajátságos érzéktelenséget mutatnak. Az egészséges lovak azonnal elrántják fejüket, ha ujjunkat fülükbe akarjuk dugni; felemelik lábukat, ha rálépünk a pártára. Mindezt a butacsírás ló nyugodtan tűri.

Ha már most ez az érzékenységi hiányzik, sokszor mesterséges uton idézik elő azért, hogy a ló füleit maró kenőcsökkel bedörzsölik. Igaz, hogy ezáltal csak a fülkagyló lett érzékeny, ez azonban a lócsiszárnak közömbös, mert az a fő, hogy a ló ne törje fülének érintését és ez a cél el is érte.

A pártának érzékenyítő tétele céljából a vevő egy hegyes szegyet erősít talpának a hegyére és maga végzi a pártapróbát.

A butacsírás ló mégsem annyira érzéketlen, hogy lábát el ne huzná, ha a szegyet beledöfik a patájába, a mi a vevőt megnyugtatja.

6. Segédtek.

Egyedül még a legügyesebb lócsiszár is csak keveset tehet. Nagyobb szabású «üzletek» lebonyolítására szükség van embereire. A legbizalmasabb emberétől kezdve, ki urának minden fortélyát és fogását ismeri, le egészen az istállógyerekig, mindenki használhat és ártthat az ő üzleteinek.

Az ügyes lókereskedő tehát embereinek a kioktatására nem fog kevesebb időt szentelni, mint lovainak a betanítására. Fontos már az is, ha az alkalmazottak ügyelnek arra, hogy az istállóban tisztaság, rend és csinosság uralkodjék, hogy a lovak mindég az előnyösebb oldalról mutatkozzanak és hogy az alkalmazottak azt csinálják, mit gazdájuk tenne, ha nem volna a vevővel elfoglalva. A gazda az embereit tehát úgy osztja el, hogy minden ló mellé, melynek hibái vagy rossz tulajdonságai vannak és melyre a vevő figyelme irányulhat, egy-egy kerüljön, ki a lovat kellően, de feltűnés nélkül felügyeli. Az egyik arról gondoskodik, hogy a ló lecsendesedjen és hogy ne legyen ijedős, a második egy görbehátú lovat kiegyenesít, a harmadik egy karórágó mellett szorgoskodik, a negyedik szép szóval tartja a lovat, nehogy épen akkor rugjon ki, ha a vevő elmegy mögötte. Ilyenformán azután simán és szerencsésen sikerült az első látogatás.

Az elővezetésre és az előlovaglásra külön, «kiváló» emberek állnak a lócsiszár rendelkezésére; ő maga elvileg nem törődik a lovakkal, ő csak a vevőt dolgozza meg.

A lócsiszár és a lovat elővezető vagy előlovagló egyén között egy külön tolvajnyelv létezik, mely szerint bizo-

nyos — a be nem avatottaknak fel nem tűnő — kifejezéseknek határozott jelentőségük van.

Állandó istállóalkalmazottjain kívül a lócsiszár szolgálatában még más emberek is állnak, kiknek létezéséről a közönség mit sem tud. Ezek jó pénzért a közeli városokban a lócsiszár nevét forgalomba hozzák és dicsérik. A lóvásárokon pedig megjelenve, megcsodálják a lovait, próbálgatják őket és alkudoznak is. Ha azután jönnek a vevők, akkor az álvő kezd sajnálkozni, hogy jelenleg nincs nála elegendő pénz s így a lovat nem veheti meg, de annak a megvételt a legmelegebben ajánlja. Ezek az emberek egy kereskedő, egy tisztességes, jómodu gazda vagy egy földbirtokos álarcza alatt jelennek meg és a lócsiszárnak azért is tehetnek szolgálatokat, hogy nagy lókeresletről, áremelkedésről beszélnek, szidják a többi kereskedőket és úgy tesznek, mintha azt a lócsiszárt, kiért dolgoznak nem is ismernék.

Sajátságos szerepet játszanak azok az emberek, kik a lócsiszár szolgálatában állnak a nélkül, hogy ezt tudnák.

Minden községben vannak olyan emberek, kik kedvtelésből vagy unalomból lovakkal foglalkoznak és sikerült is nekik egy bizonyos szakértői hírnévre szert tenni, úgy hogy itéletük ilyen szakkérdésben meghallgatásra szokott találni. A lócsiszárnak tudnia kell, hogy kik azok az egyének és meg kell hogy környékezzék őket. Ha sikerült neki ezen egyének egyikével megismerkedni — mi lóügyekben nem nehéz dolog — úgy a legelőnyösebb oldalról fogja magát mutatni. Nagy üzletéről beszél, kitűnő összeköttetéseiről, jó lovairól, kereskedői tisztességéről s végül még esetleg veszteséggel is elad neki egy igazán jó lovat. Ez a tőke azonban uzsorakamatokat hoz, mert természetes, hogy az ilyen jól kiszolgált vevő a lócsiszárt mindenhol agyfőbe dicséri.

Az ügyes lócsiszár egészen futólagos ismeretségeket is köt. Egy nagyobb lókereskedő egy országos vásáron pl. lovait rendesen nem messze a rezesbandától fogja elhelyezni. A karmesterrel pedig megállapodik a lócsiszár abban, hogy mindannyiszor, ha egy ló elővezetetik, csapjon birmát a nagy dobbal és a réztányérokkal. Ez minden lovat, különösen pedig kiszolgált katonalovakat feltűzel és büszke tartásra ösztönöz.

Egy, úgy szólva minden lócsiszár által használt fogás abban áll, hogy egy távoli városban lakó kollegájával állandó összeköttetésben áll, kivel az el nem adható lovakat kicseréli. Mert, ha egy ló sokáig áll egy kereskedő istállójában, azt el nem adhatónak kell tekinteni még akkor is, hogy ha a vevők azt igaz ok nélkül utasították vissza. Mindenki azt hiszi ugyanis, miszerint a lónak valami baja lehet, hogy olyan sokáig nem tudtak túladni rajta és így a ló az istállóban marad.

A lócsiszár legocsmányabb csalási eszköze kétségtelenül az, hogy ha valamely ló birtokosának cseléségével csaló bandává szövetezik.

A mi flottánk. — Flotta-gyakorlaton.

Tudjuk, hogy különösen idősebb és nem szakértő emberek mennyire fügnek cselédségük, kocsisuk véleményétől, sokszor csupán azért, hogy a régi szolga folytonos panaszait és szidkolódzásait ne kelljen végighallgatniuk. Ezt kihasználja a lócsiszár és megvesztegeti a vevő kocsisát vagy lovását, mi sok, érthetetlennek látszó vételt megmagyaráz.

Gyalázatos, de elég gyakori eljárás, ha valaki annak a cselédségét, kitől lovat akar venni, megvesztegeti abból a célból, hogy gazdájának a ló felől olyan véleményt adjon, mintha a ló beteg vagy hibás volna, minek következtében a tulajdonos örül, ha szabadul tőle.

A lónak pl. nagyobb szappandarabokat tesznek a fogai közé, mitől az állatnak minden étvágya elmúlik és néhány nap alatt teljesen elgyengül, lasoványodik úgyannyira, hogy a tulajdonos előtt értéktelennek látszik. Ha a lócsiszár azután megvette a lovat, azt néhány nap alatt a szappandarabok eltávolítása után ismét felhizlalja és régi értékére emeli.

A ló értékét időlegesen úgy is csökkentik, hogy tüket szúrnak a pártába, melyeknek eltávolítása után a teljesen megsejtült ló ismét egészséges lesz.

Mindkét szert a cigányok is alkalmazzák és pedig rendesen úgy, hogy a vásárt megelőzőleg beosonnak az istállóba, ott tűt, vagy más hegyes eszközt szúrnak a ló pártájába és azután „véletlenül” épen jelen vannak és az értéktelennek látszó lovat olcsó pénzért megveszik.

Végül megemlítünk itt még egy szert, melynek következtében a ló megtagadja a teljes szekérnek hegynek fel való húzását. A hám belső látszó (az istálló felé eső) részét t. i. hegyes szegekkel úgy rakják ki, hogy azok, ha a ló nagyon belefekszik a hamba, a ló fűsába hatolnak. Természetes, hogy ilyenkor a lónak minden kedve elmegy attól, hogy hegynek fel súlyos terhet húzzon, minek következtében azt csak sík vidéken lehet használni, értéke pedig lényegesen csökken.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A háború és az időjárás.

Nemcsak az időjárás bír nagy befolyással a háborúra hanem viszont a háború is lényeges befolyást gyakorol az időjárásra. Az 1871-iki porosz-francia háború idejéből való följegyzés azt mondja, hogy a nevezett esztendőben augusztus 6-tól egészen a hó utolsó napjáig Franciaországban majd mindig zivataros és esős idő volt. E folytonos esőzések főképen ott, a hol az aratást és hordást augusztus 6-ig még be nem végezték (tehát a zordonabb fekvésű vidékeken mindenütt) mind a már learatott, de még be nem hordott, mind pedig a lábán levő gabonának igen sokat ártottak, mert a szemek kicsiráztak, a szalma pedig tönkre jutott és használatatlanná lett. A sok zivatart és azokat a gyakori erős esőzéseket augusztusban ama roppant nagy mennyiségű puska- és gőzpuska tulajdonították, mely az ágyúzások és apróbb fegyverek folytonos tüzelése által a

csatatereken fejlődött. És így a háború nemcsak, hogy számtalan emberéletbe és borzasztó pénzüsségekké került, hanem nemcsak épületeken és művelet alatt állott földeken gyakorolta pusztító hatalmát, hanem sok helyen még az aratást is majdnem egészen semmivé tette.

Azon állítás bebizonyítására, mely szerint az a sok vihar és esőzés augusztus 6-a óta a folytonos ágyúzásnak és puskatüznek tulajdonítható a következő történeti adatokat sorolja fel egy cikk.

Az 1871 augusztusi „Berlini Szemle” néhány hónappal azelőtt egy levelet közölt Párisból, mely szerint Franciaországban a folytonosan tartó esőhiány következtében Lebœuf hadügyminiszter (akkor még az volt) felszólítatit, hogy mielőbb tűzgyakorlatokat rendeljen el, mert a tapasztalás tanúsága szerint az erős ágyúzásokat rendesen eső szokta követni. E sorokat az említett folyóirat következő megjegyzésekkel kíséri:

Már 1861-ben figyelmessé tette a közönséget Lewis az „American Journal”-ban ama sajátosos tüneményre, hogy az ágyúzásokat rendesen erős esőzések követték követni, és hogy e két különbözőnek látszó jelenség között lényeges összefüggés van. „1825. októberében” — írösszefügg — „igen gazdag esőhullást észltem közvetlenül amaz ágyúzás után, melyet az Erie-tó és Hudson-folyó összekötésére épített Erie-csatorna bevégeztekor véghez vittek, és 1841-ben nyilvánosságra is bocsátottam ez ügy körül tett észleleteim eredményét, mely nézetem szerint kétségtelenné teszi azt a tényt, hogy a nehéz lövegek gyakori elsűfögetése a közeledő vidékre majd mindig esőt hoz. Franciaország, Ausztria és Szardínia között folyt utolsó háború kezdetén az első csatákat oly tetemes esőzések követték, hogy még a kisebb folyókön sem lehetett átmenni és a solferinói nagy ütközet alatt oly iszonyú zivatar támadt, hogy a csatát félbe kellett hagyni. 1861. júliusában Mac Clellan csapatai a felső Potomák mellett négy különböző ütközetet állottak ki ugyanannyi napon, s mindenik nap végén hevesen megeredt az eső. Július 21-kén vívatott a Bull-Run melletti csata Virginiában és 22-kén egész nap esett késő éjig.”

E cím alatt: „Lehet-e esőt csinálni a mikor s a hol akarunk?” egy Cincinnati-ban megjelenő hetilap 1862 július 10-én következő közleményt hozta: „Az amerikai polgárháború folyásait a Potomák, a York-River és a James-River (folyók) mellett, valamint a Korinth alatt és a Mississippin véghez vitt ágyútüzeléseket is a legborzasztóbb záporok és vízáradások követték. Csak ekkor kezdték figyelembe venni, vagyis inkább észlelni, hogy mindezt a mesterséges légrázkódtatás okozhatta. Ha ezt az elméletet a mostani háború alkalmával természettani és meteorológiai tekintetben közelebbről megvizsgálják és megállapítanak, ebből beláthatatlan fontosságú eredmény származhat a földművelésre nézve és új korszak virradna a hasznos foglalkozásra; mert az eget kényszeríteni lehetne arra, hogy esőjét mindig a legkiszáradtabb szántóföldekre öntse.

Azok, a kik az 1866-iki csehországi hadjáratban résztvettek, még jól emlékezhetnek a sűrű esőzésekre, melyek az ágyúzásokat követték; de ha netalán akadnának olyanok is, a kik a königgrátzi csata után bekövetkezett erős záporokat nem hajlandók az ütközet előtt és alatt folytatott ágyútüzelésnek tulajdonítani, ezeknek még egy szembevetendő példával is szolgálhatunk, mely ránk magyarokra nézve is kiváló érdekességgel bír. Budavára tudvalevőleg, közvetlenül a Duna partján fekszik, mely itt egyenes irányban halad északról dél felé; a

A mi flottánk. — Torpedó-hajó képmemléke.

várbegy 238 lábnyi magasságra emelkedik a Duna viz-tükre fölött. A vár többi oldalait hegyek veszik körül, délről a Gellért-begy, délnyugotról a Sas-hegy, nyugoton a Sváb-hegy (1200 láb magas), északról a Kecse-hegy (Gaisberg, szintén 1200 méter láb magas). Mikor bombvédeink 1849 május 4-én úgy dél tájban a várhoz közelebb nyomultak, onnan t. i. a várból, mely 84 darab nehéz lövegű ágyúval (18 és 24 fontosokkal) volt ellátva, megtörtént az első lövés, melyet a többiek szakadatlan sorban követtek, hogy az ostromlókat ütegeik föllállításában megakadályozbassák. Estefelé a kölcsönös bombázás teljes lett, a várban egy istálló lángba borult. A hetek óta tiszta, derült ég beborult s éjjel felé csöndesen permetező eső kezdett esni tökéletes azélcseendőnél, mely 1-től 3 óráig tartott, mire aztán ismét gyönyörű reggel lövetkezett. Az előbbi folytonos szép, derült időjárás eltartott május 17-kén estig a mikor irtóztató vihar tört ki, mely szokás szerint nyugatról jöve, a Sváb-hegyen egy házat felgyújtott és borzasztó felbőszakadással végződött, mely az ostromlóknak, emberekben és lovakban sok kárt okozott. Ugyanis Hentzi tábornok Pest városát Buda várából május 13-án 6 óra hosszat folytonosan bombáztatta, és a nehéz lövetű hat vagy hét darab mozsárjáru dörgése több órányi kerülésben roppant légrázkódást idézett elő.

Arago a „Vibserokról”-ról irt művében szintén fejtegeti e kérdést, de más szempontból fogva fel a dolgot, mert régebben, kivált a tengerészeknél, épen az ellenkező nézet uralkodott. Akkor még azt hitték, hogy ágyúlövések által a zivatar szétoszlatható, vagy elűzhető, a miért aztán több helyen és gyakran megkísérlették ágyú- és harangszóval a viharok vészes következését, a jégesőt, elkergetni. Arago azonban úgy találta, hogy azáltal épen ellenkező eredményre jutunk, mert erős ágyúzások után igen gyakran heves esőzések következnek be, a mire nézve több példát is hoz fel s különösen pedig Vincennes-re utal. Itt (Páris közelében) 1816-tól 1845-ig 662 napon rendeztek tűzéri lögyakorlatokat. A csillagvizsgáló légűnieti táblái pontosan följegyezték az egyes napok időjárását. Az észleletekből kitűnt, hogy a gyakorlati napokat megelőzőtt és követett napokon s magukon a lö-napokon is az ég többnyire folytonosan borult s az időjárás esős volt. E körülményekből tehát bizton lehet ama következtetést vonni, hogy a nehéz lövegek dörgése nemhogy szétűzné a felbőket, hanem inkább még összevonja és terheessé, viharossá teszi azokat.

KÉPEINKHEZ.

A mi flottánk.

A háboru kezdetén még mindenki azt hitte és állította, hogy a mi háborunk szárazföldön fog lefolyni. Mert, ha feltételezhető volt is, de senki sem hitte, hogy egy egyszerű büntető expedició nyomában, a melyet a ronitenskedő Szerbia ellen megindítottunk, világháboru fog keletkezni. Ámde ez az annakidején bizonytalan feltevés már is annyira valóra vált, hogy Szerbia miatt fegyverben áll most úgyszólván az egész Európa: sőt ennek a kezdetén levő háborunak a hullámai már átcsaptak Ázsiába is.

Mindhogy pedig ellenségeink, Szerbián kívül, mindannyian nemcsak szárazföldi, hanem tengeri nagyhatalmasságok is, a mellett Anglia és Franciaország —

Japánról nem is szólva — a felvilág tengereit uralják, gondolnunk kell arra is, bátha a mi kék Adriánkon is megszólalnak az ellenség ágyui. Mert, ha az orosz flotta nem is jöhet ki mindenfelé elzárt vizeiről, hogy minket megtámadjon, úgy látszik, hogy szövetségesei igyekeznek ezt elvégezni helyette. Legalább erre enged következtetni az a napokban felvetődött híresztelés, hogy a francia hajóraj már megjelent az Adriai tengeren és megtámadta a Montenegró kikötőjét blokirozó hadihajóinkat. (Időközben érkezett jelentések szerint „Zenta” nevű kis czirkálónkat 16 francia hajó megtámadta s hősiess védekezés után, a mikor a „Zenta” 4 ellenséges hajót test harczképtelenné, elsüllyesztette. Szerk.)

Ha a mi flottánk, hajóink számát tekintve, jelentéktelennek látszik is az angol vagy a francia flottához képest; és ha nem is gondolhatunk arra, hogy ezeknek flottái bármelyikét — mondjuk — az ő tengereiken megtámadjuk, annyira mégis elég erős a mi flottánk, hogy az Adriára bemerészkedő bármelyik ellenséges hadi hajórajjal szemben sikeresen felveheti a harczot.

Sőt, ha szárazföldi badseregünknek a parti részről való támogatását figyelembe vesszük, bizonyos, hogy bármelyik ellenséges flotta meggondolja, vajjon bemerészkedjék-e az Adriára.

Az oly tragikus módon elhunyt felejtethetetlen trónörökösünk ugyanis, közismert törhetetlen energiája és bozzaértése folytán, az utóbbi évek leforgása alatt méltóvá tette tengeri haderőnköt a többi nagyhatalmakéhoz. Az ő rendíthetetlen vasakarata teremtetten meg fokozatosan egymásután a Viribus Unitis, a Tegetthoffi és a Szent István dreadnaughtokat, a melyekkel oly erőre emelte a nélkül sem jelentéktelen flottánk harczképességét és erejét, hogy a mi tengertünkön bármelyik ellenséges flottával szemben bátran felveheti a harczot.

Ennélfogva teljesen nyugodtan nézhetünk az esetleg bekövetkezendő tengeri háboru elé, mert a mi flottánk, a melynek egyes hajóit a jelen számunkban közölt képeken bemutatjuk, vitéz badseregünk jelszavainak megfelelően megállja majd a belyét: hiven, becsülettel, vitézül!

HIREK.

Legfelsőbb elhatározás a legénységi bínpertörlések tárgyában. Ő császári és apostoli királyi Felsége Wienben 1914. évi augusztus hó 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztott, hogy a honvédség, népfelkelés és csendőrség legénységi állományu egyénei ellen, a törvényes büntetési tétel szerint öt évet meg nem baladó szabadságvesztés büntetéssel sújtott büncselekmények miatt, az 1914. évi augusztus hó 19-én történt kihirdetéskor folyamatban levő katonai bünvádi eljárás abbahagyandó, s az a bünvádi eljárás, mely ily egyénekkel szemben az említett büncselekmények miatt a fenti időpontban folyamatba teendő volna, meg nem indítható. A pertörlés alól azonban kivételnek azok az egyének: 1. a kiket a zendülés, lázadás, szökés és szökésre szövetkezés alakításának büntette, a gyávaság büntette és vétsége, az öncsonkítás büntette, az állam badi ereje elleni büntettek, a közcsendháborítás büntette, a nyilvános erőszakoskodás

büntették ötödik eset b) és d) pontja, valamint hatodik és hetedik esete, végül a megkísérlett gyilkosság büntette terheli; 2. a kik valamely nyereségvágyból elkövetett bűncselekménnyel terheltetnek és rendfokozatot viselnek; 3. a kik ellen rögtönítélő eljárás van folyamatban, vagy akik ellen ily eljárás megindítandó. Az adott esetben alkalmazandó törvényes büntetési tétel tekintetében az a bűncselekmény irányadó, a mely miatt a bűnvádi eljárás megindított vagy vád emeltetett. Ha a pertörlés alá eső bűncselekmények oly bűncselekményekkel állanak halmazatban, a melyek a pertörlés alól ki vannak véve, a kegyelmi tény nem nyer alkalmazást.

Jutalmak és segélyek. Ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb születése napján, augusztus hó 18-án, a m. kir. honvédelmi miniszter ur által a következő csendőr-egyenek vagy azok hozzátartozói részesíttetek jutalom- illetve segélyben a m. kir. és a m. kir. horvát-szlavon csendőrségi jutalmazási (általános) alaptól. Az I. számú csendőrkerületben: Székely László őrmester 40 k., Lőrincz István járásőrmester, Tamás András őrmester, Dobos József, Miklós György őrsvezető cz. őrmester, Zólyom Bálint cs. cz. őrmester és Böjte Péter csendőr 20—20 k.; a II. számú csendőrkerületben: Oláh Károly cs. cz. őrsvezető 40 k., Mészáros Mihály II. cs. cz. őrmester, Bereczki András, Balázs István, Kráncz Pál, Fülöp Péter, Király János, Mester Ferencz és Csöte Sándor csendőrök 20—20 k.; a III. számú csendőrkerületben: Thoma Márton őrsvezető cz. őrmester 40 k., Vatai Lajos őrmester, Fekete Géza őrsvezető cz. őrmester, Papp Pál I. cs. cz. őrmester, Lóth Ferencz, Gyenes Gábor, Szepesi Mihály, Pásztor József és Nagy Mihály III. csendőrök 20—20 k.; a IV. számú csendőrkerületben: Pásztor József csendőr 40 k., Szakács István őrsvezető cz. őrmester, Teleki László, Bráz Károly, Istók István, Kovács István III., Czanner Ágoston és Szilágyi Lajos csendőrök 20—20 k.; az V. számú csendőrkerületben: Pálmai Ferencz őrsvezető cz. őrmester 40 k., Tóth Dániel járásőrmester, Tefner Frigyes, Klimó András őrsvezető cz. őrmesterek, nemes Vajai István, Szabó Károly I., Karabin János és Mechura Boldizsár csendőrök 20—20 k.; a m. kir. VI. számú csendőrkerületben: Sándor József csendőr 40 k., Kádár József cs. cz. őrmester 30 k., Séfel György, Komáromy Mihály, Tantos János őrsvezető cz. őrmesterek, Péterfy János, Bakonyi András és Baráth József I. csendőrök 20—20 k.; a m. kir. VII. számú csendőrkerületben: Jáni Tivadar őrsvezető cz. őrmester 40 k., Szász András, Vas Áron őrsvezető cz. őrmesterek, Herman István cs. cz. őrmester, Veres Péter, Técsi István, Gál Domokos, László Károly, Incze Gyula és Csedő Márton csendőrök 20—20 k.; a VIII. számú csendőrkerületben: Kiss János csendőr 40 k., Sarnaság Demeter cs. cz. őrmester, Barabás István, Ács László, Mizger Antal és Borbély Károly csendőrök 20—20 k., jutalomban. A „Török Ferencz”-féle jutalmazási alaptól: az I. számú csendőr-

kerületnél: Veres Lajos csendőr 50 k., Gáspár Pál, Kicsi Béla csendőrök 40—40 k., Gál András, Domokos Albert, Német Lajos, Orbán Dániel és Kiss József II. csendőrök 30—30 k.; a m. kir. II. számú csendőrkerületnél: Kusztara Ferencz csendőr 50 k., Szlioka Károly, Kometh János cs. cz. őrmesterek 40—40 k., Endrédi József őrsvezető cz. őrmester, Lovas János, Dörnyei János, Spitzer Adolf cs. cz. őrmesterek, Butkicz Lajos Gáspár János II., Kliber János, Bosnyák Lázár és Marzsinyán Mihály csendőrök 30—30 k.; a m. kir. III. számú csendőrkerületben: Molnár Gyula csendőr 50 k., Varga Antal őrsvezető cz. őrmester, Tóth Elemér és Nyitrai Károly csendőrök 40—40 k., Hunyadi György őrsvezető cz. őrmester, Bereczki Márton, Sándor Ferencz, Lang János cs. cz. őrmesterek, Médi Gábor és Dekker Dezső csendőrök 30—30 k.; a m. kir. IV. számú csendőrkerületnél: Borogyi György cs. cz. őrmester 50 k., Demes Antal cs. cz. őrmester, Tóth Antal és Vincze Antal csendőrök 40—40 k., Csik Ferencz, Roszina László őrsvezető cz. őrmesterek, Szoboszlai János, Bencze Károly cs. cz. őrmesterek, Nagy József II. és Bodnár János csendőrök 30—30 k.; a m. kir. V. számú csendőrkerületben: Csémi Lajos őrsvezető cz. őrmester 50 k., Handl Ferencz őrsvezető cz. őrmester, Garai Pál, Valóczy Mihály, Beresényi János, Csápai Vendel csendőrök 40—40 k., Németh Miklós, Baronits József, Dudás Dezső őrsvezető cz. őrmesterek és Maruczai Ferencz csendőr 30—30 k.; a m. kir. VI. számú csendőrkerületben: Farkas Ferencz őrsvezető cz. őrmester 50 k., Keller György cs. cz. őrmester, Gallai József, Lériant Ferencz, Császár János csendőrök 40—40 k., Pál János, Balogh Antal, Gáspár István, Csáder Ferencz, őrsvezető cz. őrmesterek, Tóth György II. és Czinki József csendőrök 30—30 k.; a m. kir. VII. számú csendőrkerületnél: Nagy Zsigmond őrsvezető cz. őrmester 50 k., Mihály Elek őrmester, Rózsa Sándor, Csép József, Györfi Ferencz, Toók Mózes csendőrök 40—40 k., Szüts Péter őrsvezető cz. őrmester, Jánosi Mihály, Vlász Mihály, Muresán György, Teleki Zoltán és Fábian Sámuel csendőrök 30—30 k.; végül a VIII. számú csendőrkerületnél: Kovács József cs. cz. őrmester 50 k., Piszele Tivadar, Füredi László, Varga Miklós őrsvezető cz. őrmesterek, Varró János csendőr 40—40 k., Varga József őrsvezető cz. őrmester, Kovács Mihály és Gál János csendőrök 30—30 k. jutalomban; a Panajott Sándor-féle segélyezési alaptól pedig: Reményi Jánosné őrmester özvegye 100 k., Kovács Györgyné őrmester özvegye 60 k., Roska Jakab ny. csendőr 60 k., Szűcs János ny. őrmester 60 k., Moldován Tivadar ny. őrsvezető 60 k., Wolf Lőrinczné, volt csendőr özvegye 60 k., Uitz Ádám ny. csendőr 80 k., Zsikieza Miklós volt csendőr 60 k., Dancsik Ferenczné, ny. cz. őrmester özvegye 60 k., Forgiazini Károly ny. őrsvezető cz. őrmester 60 k., Füredi József ny. csendőr 80 k., Florea Simon ny. őrmester 60 k., Makay József ny. csendőr 60 k., Kiss Györgyné, őrsvezető özvegye 60 k., Kimpián

Vazulné, járá őrmester özvegye 80 k., Pelezmán Gyula ny. csendőr 60 k., Magyar Győzőné, járásőrmester özvegye 60 k., Liebenritt Adolf ny. őrmester 80 k., Szűcs János volt csendőr 60 k., Molnár Ferenczné, őrmester özvegye 60 k., Pápay Árpád ny. őrmester 60 k., Asztalos Sándor volt csendőr 60 k., Szabó Gergely volt őrsvezető 90 k., Thiesz János ny. őrsvezető 80 k., Baka Mihály ny. őrsvezető 80 k., Szabadi Péter ny. csendőr 60 k., Balázs Imre ny. cs. ez. őrsvezető 80 k. és Pecséri Gyula ny. csendőr 60 k. segályban részesítettek.

Első sebesültünk. A Szerbia által felidézett most dúló világháború, mely csendőrségünkre is fokozott tevékenységet ró, különös súlytal nehezedik a többek között a Szerbiával határos és ennél fogva határvédelmi szolgálatra is hivatott dunamenti őrsök legénységére, mely a hadüzenet megtörténte óta, immár a hadsereg főparancsnok magas elismerése által is kitüntetett, hősiességgel és halálmegvető bátorsággal, úgyszólván szakadatlan harcban áll az ellenség őrszárnyaival, utóbbiaknak eddig is halottak és sebesültekben egyaránt már tetemes kárt okozva. A szakadatlan harcoknak azonban, — a mint az különben a dolog természeténél fogva el sem kerülhető — Szűcs őrmester temesszigi őrsparancsnok személyében már a mi részünkről is van áldozata, ki augusztus 18-án d. e. 11 órakor Ruzsina szigetén, ellenséges golyótól balfelkarján találva, súlyosan megsebesült. Szűcs őrmester tehát az első magyar csendőr sebesült, kinek mielőbbi teljes gyógyulást kívánunk.

KÜLÖNFÉLÉK.

A háború és a vasút. Hogy háború alkalmával milyen óriási feladatot teljesít a vasút: a laikus talán nem is sejt. Éppen ezért cselezőnk tartjuk erre vonatkozóan néhány adatnak a közlését, előrebocsátva, hogy az itt közöltek csak hozzávetőleges számok, melyek egy idegen hadsereg felvonulásának tényleges adatait tüntetik fel. Egy katonai vonat nem lehet hosszabb, mint száztíz tengely, azaz ötszázötven méter. Egy ilyen vonaton egy gyalogszászlóalj (vagy utaszászlóalj) szállíthatnak az ezred őrszékkel együtt. A lovaságból egy eskadron az ezredtörzsszel, vagy az ezredtörzs nélkül másfél eskadron szállítanak. A tüzérségből egy üteg helyezhető el egy vonaton. Feltételezve azt, hogy hadtestben negyvenezer ember van, tízennégyezer lóval és kétezernégy száz szekérrel, egy ilyen hadtest hatszáz kilométer távolságra olyan vasúti vonalon, melyen két sín páros van, öt és fél nap alatt, egy sín páros vasúti vonalon pedig, kilencz és fél nap alatt lehet elszállítani. Ezt az időt egy hadsereg felvonulásakor természetesen annyi val kell szorozni, a hány hadtestet szállítani kell. Egy hadtest hatzáz kilométer távolságra vasút nélkül egy hónap alatt vonulhatna fel. Ebben az egy hónapos menetben azonban tömérdek ember dőlné ki a sorból és igen nagy lenne a betegségek száma. Az óriási időnyerésen kívül, a mi a vasútnak köszönhetünk, óriási jelentőségű az élelmiszer megtakarítása és egy hadosztály embereinek és lovainak táplálására óriási mennyiségű élelmiszer szükséges és ennek a sereg után való szállításához — vasúti nélkül — megint rengeteg erő, pénz és nagyon sok idő kellene.

Az angol bajusz eredete. Egy francia újság szerint a most divatozó „angolos bajusz” tulajdonképpen a híres

és hős Turenne marsallnak köszönheti elterjedését. Mikor a marsall Elzászban harcolt a császáriak ellen. tömérdek útközben, támadásban és megszárlásban volt része. Egy napon véletlenül nagyon eltávolodott kíséretétől és ezt az ellenséges lovasság támadásra használta fel; erősen tüzeltek rá pisztolyaikkal és egy golyó — a szó szoros értelmében — leborotválta bajuszának egy részét. Turenne lelötte kegyetlen támadóját és később segítségére siető kísérete kimentette veszedelmes helyzetéből. A városba visszatérve, azonnal borbélyhoz sietett és arra kérte, hogy pótolja valamiképpen bajusza hiányzó részét, vagy pedig borotválja le egészen bajuszát. A szakértő borbély alaposan megvizsgálta a marsall bajuszát és kijelentette, hogy egy ügyes trükkkel még fiatalosabb, katonásabb kifejezést képes arcának kölcsönözni. A marsall beleegyezett, mire a zseniális Figaró rövidre nyírta Turenne bajuszát, olyan alakban, mint azt ma a férfiak, a hölgyek legnagyobb öröme — vagy talán inkább bánatára — viselni szokták. A mulatságos történet valódiságáért természetesen nem vállalhatunk felelősséget, de abban bizonyosak vagyunk, hogy a marsall és a borbély nem fogják megczáfolni.

Török asszony, mint versenylovag. Sokszor előfordult már idegen országokban, hogy lóversenyen nő ült a nyeregbe és lovát be is hozza elsőnek. A Gaulois azonban ezen a téren új jelenségre hívja föl a figyelmet, nevezetesen arra, hogy már a zárkózott, elmaradt török nők között is hódít a sportolásnak ez a neme. Szilisztriában ugyanis, a mely a bolgároktól elvett újromán területen fekszik, a francia lap jelentése szerint török nők vettek részt nyilvános lóversenyen. A város határában tartott legutóbbi versenyen tíz női zsoké ült a nyeregbe, egytől-egyik török nő. A dobrudzsai lovak számára rendezett egyik versenyszám győztese Husszein aga leánya volt, a ki mindössze tizenkét esztendő. A verseny hosszúsága ötezer méter volt. A gyermekleány mesteri módon lovagolt és csodálatraméltó akaraterővel győzött. Kivüle még mintegy harmincz ló és lovas küzdött a diadlaért, a leány azonban mindjárt a verseny elején kingeratott lovával, a melyet kiabálással, ostorsubogtatással és sarkantyúzással addig ösztökölt, míg elsőnek nem futott be. A leány férfimódra ülte lovát, nagy kék szeme csillogott s a tömeg a mely a ritka látványosságra egybegyűlt, viharos tetszésnyilvánítással adózott a női zsokének, a mikor leszállott a lováról s a mázsáló felé vette útját.

Szerkesztői üzenetek.

Cs. J. Az utasítás szörszálhasogatás szerű magyarázatába nem bocsájtkozhatunk.

Konkrét. Elnöki osztály. Budapest.

M. J. Nem illeti meg.

T. A. Rendszerint nem.

S. K. A könyvtárban.

1879. Egedély nélkül nem nőszülhet.

Vezényelt. Nőtlen levelekre nincs válaszuk.

Ösz. 1. Csak a katonai és csendőrségi szolgálati idő számít be.

2. Kérheti. 3. Nem.

Sz. K. Nézetünk szerint igen.

Tiszavidéki. Átláthat, a mi illetékes azt megkaphatja.

1900. A honvédelmi miniszter és honvédelmi államtitkár fényképe Erdélyi fényképésznél, Budapest, Semmelweis-utca 2. alatt kapható. A többiből nincs készlet.

B. F. 1. A felülvizsgálatig. 2. Felségkérvény. 3. Igen.

Nyugdíjasok. 1. Igen. 2. Behívási hirdetmény szerint. 3. Egyelőre nem.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Magyar honvédelmi Miniszterem előterjesztésére
Szurmay Sándor tényleges állománya altábornagyot
honvédelmi államtitkárrá kinevezem.

Kelt Bécsben, 1914. évi augusztus hó 17-én.

Ferencz József s. k.

Báró Hazai Samu s. k.

Beosztatott:

1914 július hó 1-ével:

Szmazsenka Ervin, T. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, kerületénél létszám felett való vezetés mellett, a honvédelmi minisztérium 16. osztályába.

Áthelyezettek:

1914 július hó 1-ével:

A nagyváradi országos m. kir. csendőr skola állományába:

Czékus László százados, segédtszti minőségben (létszám felett a VIII. sz. csendőrkerületnél) a honvédelmi minisztérium állományából,

Gencsy Arnold százados, oktatiszti minőségben a VII.,
Rozsnyay Béla százados, oktatiszti minőségben a IV.,
magyarpadéi Kenedy Nándor százados, oktatiszti minőségben a VII.,

Mántó József százados, oktatiszti minőségben a IV.,
Argay Ferencz főhadnagy, oktatiszti minőségben a II.,
Barényi Ferencz főhadnagy, oktatiszti minőségben az V.,

Valló József főhadnagy, oktatiszti minőségben a III.,
Pajor Tamás főhadnagy, oktatiszti minőségben az I.,
dr. Konkoly Iván főhadnagy, oktatiszti minőségben a IV.,

Somogyi Mihály főhadnagy, oktatiszti minőségben a IV.,

Baitz Jenő főhadnagy, oktatiszti minőségben a VIII.,
Freyer László hadnagy, oktatiszti minőségben a VI. és
Bacsinszky Zsigmond hadnagy-számvivő, gazdasági
előadói és oktatiszti minőségben a VI. sz. csendőr-
kerület állományából.

Ideiglenes nyugállományba helyezettek:

Sárosy László, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Beregszász.

Horváth István I., m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfőlkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Kézdiszentlélek.

Gál Lajos, m. kir. II. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Csák (Temes m.)

Simon Lajos I., II. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Árad.

Soós Imre, II. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Pola (Zala m.).

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Kézér István és Nagy János IV. csendőrök.

Jelvénypótdíj adományozása:

Krajnyák Ferencz, IV. számú csendőrkerületbeli őrmester részére a m. kir. honvédelmi miniszter ur 1914. évi 54788/16. számú rendeletével az 1914 július 1-étől kezdődőleg, a koronás ezüst érdemkereszt után illetékes napi 32 filléres jelvénypótdíj adományoztatott.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részhelyettesítés

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznevek vétele és eladása.

Sorajegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos Biztosítók ellenében, jutányos kamattal és mellett. Utalványok, intézkedések és cheques beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Báthori János járásőrmester, Aklán Imre, Balázs György, Baráth István, Bekei Lajos, Boldizsár Mihály, Filiszár István, Farkas Péter, Gelegonya András, Korek Simon, Kucséra János, Németh Mózes, őrsvezető ez. őrmesterek, Nyisztor János, Szabó Sándor L., Kanász István, Veres József II., Vég József, Zsira István, Szekulics Lázár, Szücs Illés, Bartha Mihály csendőr ez. őrmesterek, Szücs Bálint, Bauer Adám, Horváth Ferencz II., Pádár Imre, Bereczki András, Bodó Pál, Czirják János csendőrök és Simon Vendel ny. csendőr 2—2 drb., továbbá:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Tóth József II. járásőrmester, Novák István ny. járásőrmester, Vatai Lajos őrmester, Zaigmond Sándor csendőr ez. őrmester, Bárdos István, Horváth György II., Ávár József, Csécsesi Károly, Füleki Sándor, Kiss László csendőrök 3—3 drb., Kupás Márton járásőrmester, Pelle Imre őrmester, Mariska György, Varga Antal, Horváth János II. őrsvezető ez. őrmesterek, Törjék Mihály, Váróczy Endre, Buti Péter, Császár Sándor, Farkas Gergely, Kerti Imre, Hegedüs Vincze, Léhner István és Hegyesi Sándor csendőrök 2—2 drb. 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Rökkert Sándor őrsvezető, Kőrmendi József és Pálóczi Imre őrsvezető ez. őrmesterek 3—3 drb. és Mizsei Pál őrsvezető ez. őrmester 2 db. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Pipis János csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur 1914. évi 134.298/VI—a. számú engedélye alapján, családi nevét «Péter»-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Sztarinka Miklós csendőr, Matisák Ilonával, 1914. július 4-én, Putnokon.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Vancsa Sándor őrsvezető ez. őrmester, Döbröntei Lujzával, 1914. június 27-én Otyaszomján.

Pap János II. őrsvezető ez. őrmester, Dani Juliannával, 1914. július 4-én, Sellyén.

Rémán György csendőr, Solymosi Kesterrel 1914. június 28-án, Magyarszentlőneden.

Gangler Ferencz őrsvezető ez. őrmester, Matiasz Klementinnel, 1914. augusztus 1-én, Lovasbényben.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Czakó János őrsvezető ez. őrmester, Brugós Rozáliával, 1914. július 18-án, Nagyváradon.

Kormos István őrsvezető ez. őrmester, Bánházi Máriaival, 1914. július 21-én, Bihardíszegen.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 16 éve álló gépáruháza kizárólag alatti czímon létezik Szegeden a városi bérpalotában. Kérem tehát sok ezer tisztbarátomat, ügyeljenek hogy meg ne tévedjenek hasonló nevű czégek és az igazán Szántó József nevét követelők rendelkezésére álljak. Flókraktáram pedig nincs Szegeden, de sehol az országban. Csakla

nálam kaphatók: katonai hegyi, Postillon, Britannia és Hellbal korrekpárk a tűnőküli Pathéfon beszélőgépek és lemezek (Sera-kata is nálam van, csendőrségi díszvarrógépek csekély részleltételre. Főirjegyzőkönyvem ingyen küldöm. Várom becses rendeléseiket és ez uton küldöm üdvözlőmet sok ezer pártoló barátomnak. ::

SZANTÓ JÓZSEF
gépáruháza Szegeden, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok

Sapkák

Keztyük

Kardbojt

Celluloid kezelő és nyakravaló

Czipókrém

Fegyverzár

Borotváló készlet

6, 10 és 20 éves

szolgálati kereszt

stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindenemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk házilag készült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket kitűnő minőségben és olcsó ár mellett.

Kíváncsiakra készséggel küldünk ezekből választás végett.